

JGS-Danmark

JGS - NYT

Tanker i Vilnius

Merete Næsbye Christensen

Sidste weekend - den 6. - 7. november 2004 - fik jeg lejlighed til at komme til Vilnius for første (men bestemt ikke sidste) gang.

Hvilken smuk by!

Jeg var til konference og 10-års-jubilæum i en international forening, og der blev da også tid til en byvandring. Jeg havde ikke regnet med at kunne nå noget som helst jødisk på de to dage, men pludselig stod vi på hjørnet af Gaonen fra Vilna's gade. Her boede de altså! De mange! Engang!

Straks gik mine tanker til vort genealogiske selskab og det store arbejde, der venter på at blive gjort for at kortlægge danske jøders vidt forgrenede stamtræer - også til Estland, Letland og Litauen, ja, Hviderusland (Belarus) og langt længere.

↔ [Synagoge-gården, Vilnius, 1920-30](#)

I mine mange år i Selskabet for Dansk Jødisk Historie har vore udflugtsmål været Altona, Fredericia, Randers, Fyn, Møllegade, Malmö og så fremdeles, og det har ikke skortet på grundige og smukke stamtavler lavet af dansk jødisk genealogis nestorer: Josef Fischer, Julius Margolinsky og Hans Metzson. Hos en Frænkell kunne man også, når først forbindelsen var etableret, finde snesevis, ja, hundredevis af slægtninge.

Vi vil da også fortsætte disse personers store arbejde, men vi må udvide perspektivet. Derfor er Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark så vigtigt. Internettet og e-mails har gjort det muligt at finde fjerne slægtninge langt uden for Europas grænser. Det må vi udnytte! Naturligvis vil vi stadig tage til Fredericia - formentlig til maj 2005 - med vort selskab, men man kunne godt tænke videre og indlægge besøg i de områder østpå, der nu er blevet så lette og åbne at komme til.

Siden sidst

Den 31. august mødtes vi på Danasvej for at lære om alle de spændende Internetsteder, der kan hjælpe os til at finde slægtninge - ikke mindst netop i Estland, Letland, Litauen, Polen og Belarus. Elsebeth illustrerede de mange muligheder med velvalgte eksempler, hvor mange faldgruber blev afdækket. Navnene var valgt med skelen til, hvem der kom til stede. **[God idé at melde sig til!](#)**

Trods det dårlige vejr havde vi en velbesøgt tur til **Møllegades gamle begravelsesplads** den 12. september.

En gruppe, der ikke havde besøgt stedet før, fik en almindelig guidede tur med Merete N. Christensen rundt til de kendte personer, der har fundet et sidste hvilested på Mosaik Nordre Begravelsesplads fra 1693 og fremefter.

En mindre gruppe havde oplysninger med om konkrete personer, som de søgte at finde - nogle med held - også selvom der ikke var bevaret en sten på graven.

⇨ [Jewelhandler David Israels gravsten - begravet fra 5. september 1693](#)

Vort næste arrangement fandt sted den 20. oktober på Danasvej. Vi var kun 6 personer, men jeg kan sige for os alle: det er bare trist for dem, der ikke kom! ⇒

Bjarne Schartau, der i løbet af ganske få år, har skabt sig et imponerende stamtræ, hvoraf en stor del er jøder, fortalte veloplagt og morsomt om den jødiske gren, om veje til at finde dem, om steder de havde boet og virket - mange af dem som slagtere - og krydrede fortællingen med fine familie-billeder og nyoptagelser af hjem og gravsteder.

Der var meget stof fra Slagelse, og nedenfor i "Skriv til JGS-NYT!" kan man læse og forstå, at der allerede er to medlemmer af vort selskab (Bjarne Schartau og Miriam Schwarz), der har fundet ud af, at de er i familie! Man må ønske, at Bjarne Schartau og/eller Miriam Schwarz vil skrive om familien i Slagelse - ikke mindst fordi denne menighed ikke har fået sin egen historie endnu.

Fremtiden

Som allerede nævnt skal vi naturligvis på den lovede **tur til Fredericia**, når det bliver forår.

Et **besøg på Dansk Jødisk Museum** kommer også på tale, og vi skal fortsat have aftener, hvor vi kan lære af andres erfaringer med slægtsforskningen. (Se **Mødeprogrammet for foråret 2005**)

Vi modtager gerne flere forslag til arrangementer og spørgsmål, som vi vil besvare efter bedste evne.

Husk, at man ikke behøver at være en ørn til computer eller opkoblet på nettet for at kunne få stort udbytte af møderne i vort selskab. Fortæl det til eventuelle interesserede og nævn, at vi stadig gerne benytter postvæsenet til at udsende JGS-Nyt til dem, der ønsker det.

På gensyn den 22. november og 16. december, som i øvrigt er Mosaik Troessamfunds 320-års fødselsdag.

Jeg håber, vi ser rigtig mange både kendte og nye ansigter.

MNC

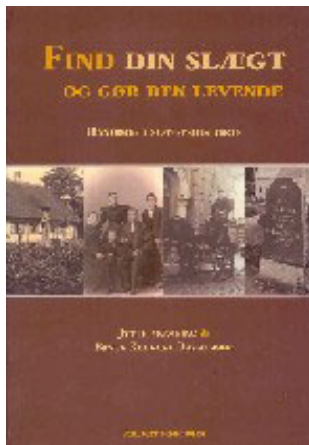
FOR AT KUNNE TILRETTELÆGGE MØDER OG FOREDRAG BEDST MULIGT er det vigtigt, at medlemmerne giver deres mening til kende om møderne, samt fortæller os om deres ønsker og behov! – Så skriv – eller ring!

Specielt – skriv eller ring til Elsebeth:

Skal vi fortsat holde møder på forskellige ugedage? – Eller skal vi fastsætte en bestemt ugedag (fx mandag?) – Eller eventuelt en fast dag om måneden (fx 2. mandag eller 2. onsdag hver måned?)

Boghjørnet

Bog anmeldelse:

FIND DIN SLÆGT - OG GØR DEN LEVENDE. HÅNDBOG I SLÆGTSHISTORIE

af Jytte Skaaning og Bente Klercke Rasmussen

www.forlaget-bonderosen.dk

Det første der slog mig, var den konsekvente brug af ordet "slægts-historie" i bogen. Ordet slægtsforskning virker ikke troværdigt, når det i virkeligheden er en glad amatør som jeg selv, det handler om.

Bogen er et pragtfuldt værktøj for begyndere og øvede i kunsten at finde oplysninger om forfædre og deres liv og levned. Bogen vidner også om forfatterens store indsigt i emnet. Som eksempel kan nævnes et afsnit om navneskik. Alene overskriften fortæller noget om, at de første navnelove ikke altid blev efterlevet.

Forfatterne beskriver både de lovformelige navneregler, f.eks. Dåbsforordningen af 1828 om familieefternavne, og om den skik og brug, der fortsatte helt frem til slutningen af 1800-tallet, med navngivning efter den hidtidige praksis.

Bogen er opbygget i emneområder. Der er f.eks. et kapitel om 'Forfædrene på arbejde'. Kapitlet er opdelt i tiden før og efter 1849, hvor Grundloven afslutter et enevældigt samfund inddelt i stænder og klasser. Kapitlet giver en god indsigt i hvad de gamle titler betød, og hvordan de var i forhold til hinanden. Jeg kan da ikke sige mig fri for, at jeg for år tilbage grublede lidt over, hvad en indsidder mon havde begået af forbrydelser...

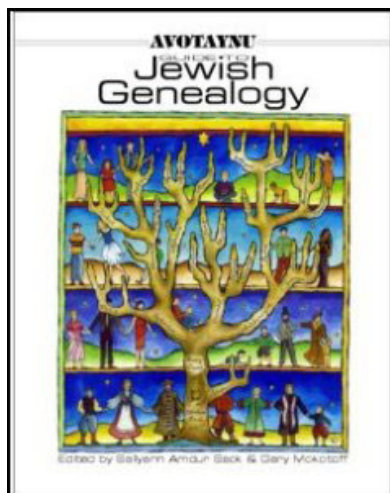
Bogen beskriver også de første jøders indtog i Danmark i 1600-tallet og et kort historisk rids af jødernes danske historie.

Bogen har mange direkte anvisninger i brug af Statens Arkiver og biblioteker. Der er også rigtig mange links til gode Internetsider. Det glæder mig usigeligt, at denne del er taget så udførligt med i bogen. Det vidner om, at forfatterne godt kan være fremsynede og moderne selvom de stikker næsen dybt ned i fortiden.

Et helt igennem brugbart opslagsværk, hvis man vil fordybe sig i enkelte emner, men bogen kan bestemt også bruges som spændende læsning fra A-Z, hvis man - som jeg - ikke fulgte særligt godt med i historietimerne i skolen, men har hårdt brug for den viden nu.

Mette Fløjborg <mette@flojborg.dk>

Ny bog:

AVOTAYNU GUIDE TO JEWISH GENEALOGY

Yderligere oplysninger – og hele indholdsfortegnelsen er af finde på: <http://www.avotaynu.com/books/guide.htm>

I 100 kapitler dækkes alle områder vigtige for jødisk slægtsforskning både det generelle og det specifikke.

Fra Side 176-570 gennemgås land for land:

- (1) jødernes historie i det pågældende land,
- (2) alle tilgængelige kilder,
- (3) hvorledes man kan få adgang til kilderne,
- (4) adresser på arkiver og andre relevante institutioner,
- (5) bibliografi og
- (6) Internet adresser.

Interessant for både begyndere og professionelle.

Bogen vil blive anmeldt i et senere nummer af JGS-NYT.

JGS-NYT© **Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark**Website: www.jewishgen.org/jgs-denmark
e-mail: jgsdk_ep@hotmail.comBestyrelse:Formand: Elsebeth PaikinKildevænget 37
2100 København Ø
tlf. 39 27 24 33e-mail: elsebeth@paikin.dkNæstformand: Marianne BlegvadSekretær: Majbrit ChristiansenKasserer: Allan FalkRedaktør: Merete Næsbye ChristensenPeblinge Dossering 16, st. th.
2200 København N.
Tlf. 35 34 98 28e.mail: merete.naesbye@christensen.mail.dk

Lis Ekner

Julie Fryd Johansen

Bankkonto: Danske Bank 4330 876 263

Kontingent: 100 kr. årligt

Nyhedsbrev tilsendt pr. post: 20 kr. årligt

_____

Fotografisk, mekanisk eller anden form for mangfoldiggørelse eller gengivelse af JGS-NYT eller dele heraf er i henhold til gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt uden forudgående aftale med Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark.

_____

For uopfordret indsendt materiale påtager JGS-NYTs redaktion sig intet ansvar.

_____

Redaktion og layout af dette nummer:
Elsebeth Paikin

Indmeldelse kan ske på følgende måder:

1. Via selskabets website
<http://www.jewishgen.org/jgs-denmark/>
"Indmeldelse og kontingent". Når websiden er udfyldt vælger man "Send", hvorpå der kommer en bekræftelse på, at indmeldelsen er afsendt samt en anvisning på, hvorledes man kan betale kontingentet.
2. Indmeldelsesblanket kan udskrives fra samme webside og indsendes sammen med en check til dækning af kontingentet til kassereren: Elsebeth Paikin, Kildevænget 37, 2100 København Ø.
3. Indmeldelsesblanket kan rekvireres ved henvendelse til formanden.
4. Indmeldelse kan også ske ved møderne.

Årskontingent:

	<u>Kroner:</u>
én person:	100
par (samme adresse):	150
studerende:	50

Entré ved ordinære møder:

Medlemmer	20
Gæster	40

JGS-NYT med posten:

Ønskes JGS-NYT tilsendt pr. ordinær post vil der blive opkrævet et beløb på 20 kr. årligt udover kontingentet (for 4 nyhedsbreve af varierende omfang pr. år).

DEADLINE for JGS-NYT:**1. februar – 1. maj – 1. august – 1. november**

Til:

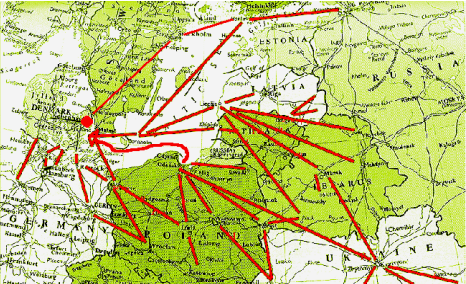

Website-indehavere

De medlemmer, der har et website med deres slægtshistoriske oplysninger, bedes skrive til elsebeth@paikin.dk og oplyse, om de ønsker deres website-adresse med i "Medlemslisten" – og naturligvis i bekræftende fald oplyse den præcise adresse!

Møder i foråret 2005

HUSK: Tilmelding er nødvendig af hensyn til indkøb af forfriskninger og evt. trykning af materiale til deltagerne!

<p>Mandag</p> <p>17. januar 2005</p> <p>🕒 19.00</p>	<p><u>"Over Øresund" – Svenske kilder:</u></p> <p>Adam Katzeff, formand for Malmø-afdelingen af Judiska Släktforskningsföreningen i Sverige, vil fortælle (på dansk!) om jødisk slægtsforskning i Sverige med specielt fokus på de mange spændende kilder, der findes på Malmø Stadsarkiv og Landsarkivet i Lund. Dette vil nok have interesse for mange, da slægtsbåndene over Øresund er mangfoldige og stærke, ligeledes måtte mange jo måtte opholde sig i Sverige 1943-1945.</p> <p>Adam Katzeff har selv slægtsbånd over Øresund da hans far er født og opvokset i København, mens hans farfar var født i Sverige. Til daglig arbejder Adam Katzeff som restaureringsarkitekt og bygningshistoriker, men har også skrevet om indvandrere i den skånske historie.</p> <p>Se i øvrigt websitet: "Over Øresund - Över Öresund" på http://www.landsarkivetkbh.dk/oresund/ Sted: Danasvej 30 B, Frederiksberg, lokale 1 Entré: Medlemmer: 20 kr. - Gæster: 40 kr. Tilmelding: elsebeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33</p>
<p>Onsdag</p> <p>16. februar</p> <p>2005</p> <p>eftermiddag:</p> <p>🕒 16:30 NB!!</p>	<p><u>Omvisning på Dansk Jødisk Museum</u> ved Merete Næsbye Christensen</p> <p>Det forventes, at dette møde hurtigt bliver overtegnet, idet deltagerantallet er begrænset til 25. Omvisningen er derfor KUN for medlemmer af JGS-Danmark! Og tilmelding er nødvendig! Tilmeldte vil få besked om, hvorvidt de er blandt de 25 først tilmeldte, eller om de har måttet skrives på venteliste.</p> <p>Sted: Proviantpassagen 6, 1218 København K (i Det Kongelige Biblioteks have) Busser & metro: Buslinier 1A, 2A, 650S, 15 til Højbro Plads. Buslinie 48 til Den Sorte Diamant. Nærmeste metro station: Kongens Nytorv. Check evt.: Museets website: www.jewmus.dk eller www.rejseplanen.dk eller ruteplanen på www.krak.dk Deltagergebyr: Medlemmer: 100 kr.</p> <p>Tilmelding: elsebeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33</p>

<p>Mandag 14. marts 2005</p> <p>🕒 19:00</p>	<p style="text-align: center;"><u>Jødisk indvandring fra Østeuropa og kilderne</u></p> <p>Elsebeth Paikin har nogle år arbejdet på et historisk speciale om jødisk indvandring fra Østeuropa for ca. 100 år siden og vil fortælle lidt om:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ hvor indvandrene kom fra og ad hvilke ruter – det var ikke altid den lige vej! ➤ samt om de kilder der kan fortælle om indvandrene både inden og efter de kom til Danmark. <p>Det vil denne aften ikke være muligt at dække hele området, så der vil blive fokuseret på kilderne i Letland. De, der søger oplysninger om familie og aner fra Letland, må meget gerne på forhånd sende nogle oplysninger – så kan det jo være det kan bruges som eksempler (i bedste fald med nogle svar ....!?).</p> <p>Skriv til Elsebeth Paikin, Kildevænget 37, 2100 København Ø. Eller send en e-mail til: elsebeth@paikin.dk - send så mange oplysninger som muligt, da chancerne for at finde svar, da bliver større! Alt hvad der vides: Navne også på søskende, børn, ægtefæller, forældre; datoer; beskæftigelse...</p> <p><u>Sted:</u> Danasvej 30 B, Frederiksberg, foredragssalen <u>Entré:</u> Medlemmer: 20 kr. - Gæster: 40 kr. <u>Tilmelding:</u> elsebeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33</p>
<p>Tirsdag 19. april 2005</p> <p>🕒 19:00</p>	<p style="text-align: center;"><u>Generalforsamling – efterfulgt af filmforevisning</u></p> <p>Dagsorden kommer senere men vær opmærksom på vedtægternes § 5.d.: "Forslag fra medlemmerne må for at komme til behandling på den ordinære generalforsamling være indgivet til formanden senest den 1. februar."</p> <p>Efter generalforsamlingen vil der blive vist filmen "Min jødiske bedstefar" af Casper Højberg (uddannet på Den Danske Filmskole 1989-93, de sidste 10 år har arbejdet som dokumentarist og fiktionsfotograf, såvel som underviser - bl.a. som underviser og supervisor på Den Danske Filmskoles Animationslinie..</p> <p>Filmen er fra 1993 og blev vist på – og præmieret – på San Francisco Jewish Film Festival i oktober 1996.</p> <p><u>Filmens handling:</u> I et forsøg på at finde oplysninger om sin fars familie, rejser Casper Højberg til Letland og Israel, hvor han bl.a. søger i arkiverne. Han afdækker hemmeligheder og bringer historien frem fra glemse-len, hvorved han får et dybere og mere fortroligt forhold til sin bedste-mor og sin far, - og i løbet af proces-sen finder sin jødiske identitet.</p> <p><u>Sted:</u> Danasvej 30 B, Frederiksberg, foredragssalen <u>Tilmelding:</u> elsebeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33</p>

Skriv til JGS-NYT

Send spørgsmål eller et par ord om de problemer, du ønsker hjælp til!

Eller svar på andres spørgsmål!

Send forslag til emner for møder eller foredrag!

Skriv om de gode oplevelser... Send gode råd.... Send fotos....

Fra Miriam Schwarz, Israel har vi modtaget følgende:

Jeg har indtil nu beskæftiget mig med slægtsforskning i to år. Jeg er absolut amatør og arbejder med mere begejstring end målretning og med en stædig tro på, at jeg nok selv skal finde ud af det. Med brug af utallige nattetimer online er resultatet blevet overraskende godt. Det kunne naturligvis have været gjort hurtigere og bedre men fra kun at kende navnene på mine bedsteforældre og på nogle få af mine oldeforældre har jeg i dag fundet en slægt på flere hundrede medlemmer. Min dansk-jødiske del af slægten omfatter familienavnene **Cohn, Bernth (Berenth), Levin, Jacobsen, Salomon og Wedel.**

Min søgning har givet mig indblik i den dansk jødiske lilleput verden med dens traditioner og assimilation. Assimilationen har været stærk i min familie. Blandt efterkommerne af en af mine tiptiptipoldefædre som havde 8 børn, som hver især også stiftede børnerige familier, er jeg og en kusine vist i dag de eneste, der er jøder. Men foruden denne triste kendsgerning har der da også været pudsige historier. Her kommer et par af dem.

Min gamle tante blev til en engel

Det var i begyndelsen af min slægtsforkning. Jeg havde fundet min tiptiptipoldefar **Aron Salomon** fra Slagelse. Han havde mange børn deriblandt **Peroline** som står i folketællingen 1801 som 7 årig, ugift boende hos sine forældre i Slagelse. I folketællingen 1834 må hun altså være 40 år og står som ventet ikke mere som hjemmeboende datter (det gør hendes 34 årige lillesøster til gengæld). Peroline er jo et usædvanligt navn, så jeg går glad i gang med at søge i Sorø, Præstø, Holbæk og Roskilde amter ud fra den fornemmelse, at mange jødiske familier på den tid foretrak at bo i nærheden af hinanden. Men ingen gevinst. Måske er min kære tante lidt mere udadvendt. Så jeg prøver i København. Stadig ingen gevinst. Derefter prøver jeg i alle mulige og umulige amter. Ingen Peroline!

Så forsøger jeg Mormonernes data-base og i <http://www.familysearch.org> finder jeg endelig i et familieskema over familien Salomon en datter **Peroline Salomon Meyer**. Meyer – hun er altså blevet gift og det lyder som om det oven i købet er med en jøde. Tilbage til folketællingen og gennemgang af listen over Meyer. Der er desværre ingen passende med det efternavn i Sorø, der dukker kun en **Levin Meyer Engell** op i 1834 i Kalundborg men han er gift med **Caroline Engell**. Det er over midnat og jeg er snart desperat, så jeg ser alligevel på konens alder – jo den passer med Perolines. Der er også nogle af de 5 børn der kunne være opkaldt efter Perolines forældre. Jeg søger videre og finder endelig i 1840 en Peroline gift med **Meier Engell** og mor til 8 børn i Cordilgaden i Kalundborg.

Sådan fandt jeg min tiptiptante Peroline Salomon alias Caroline Meyer Engel. (Ja, ja, nu ved jeg godt det kunne være gjort mere elegant og ved hjælp af % [=wildcard-søgning]).

Min tiptipoldefar brølede

Min tiptipoldefar hed **Isak Salomon Cohn** (1815) og både hans far (1778) og søn (1854) hed **Salomon Isak Cohn**. De boede alle i Slagelse og var alle slagtere. Den ældste blev født i Königsberg og kom til Danmark før 1800. **Isak Cohn** fandt jeg i folketællingen 1845 som gift med **Hanne Wedel** og med 3 små børn. Og så skulle han jo også stå i folketællingen 1860, da han efter tidens målestok blev gammel og står i folketællingen 1880 som enkemand stadig boende i Slagelse. Men i 1860 er der ingen spor af ham. Nå ja, han er nok ikke flyttet og man har jo hørt om stavefejl så jeg forsøger *Cohen, Cahn, Cahen, Kohn*. Så har jeg ikke fantasi til mere og heller ikke lyst til at lede med "wildcards" C% eller K%. Bare der havde været ... på søgningen i folketællingerne. Jeg opgiver fejt og først et halvt år efter, da jeg leder efter et helt andet familiemedlem i Slagelse, får jeg tilfældigvis

øje på en **Isak Koen** med en datter **Muh?sine** (det skulle have været Mosine)! Da Isak som sagt var slagter, må det siges at folketællerne havde humoristisk sans dengang.

En svigermor er altid god at have i baghånden

Jeg ledte længe efter forældrene til min tip-oldemor **Line Berendt** født **Levin**, indtil Elsebeth Paikin henviste til slægtstavlen over efterkommere efter **Levin Wulff Franck**. Det satte en masse i gang og på Fåborg Byhistoriske Arkiv viste det sig at der lå det håndskrevne stamtræ for Levin Wulff Franck (udarbejdet af kaptajn Boeck i 1941-1943 på foranledning af frøken Annelise Franck). Arkivaren var så venlig at sende mig en fotokopi af det store dokument, og det indeholder flere oplysninger end slægtstavlen. Blandt andet denne historie:

”**Levin Wulff Franck** blev født i 1781 i Bamberg, indvandrede til Altona 1800 og kom til Nyborg hvor han arbejdede hos borger og slagter **Bernt Moses** 1801-1807. I 1807 tog Levin Wulff Franck videre til Ringsted hvor han samme år blev gift med **Hendle Jacob** (- også kaldet **Ellen, Johanne Jacobsen**). I 1807 bryder krigen mod England ud og fremmede jøder er uønskede. Men sviger-mor, **Ester Jacob** født **Wolff**, tager affære og søger kongen om dispensation for sin svigersøn.

Hun får flere respekterede borgere, bl.a. præster (er det mon rabbinere?) til at skrive under på at **Levin Wulff Franck** er “*en god, sympatisk og flittig mand*”. I mellemtiden må han holde sig skjult på Lolland i et halvt år, mens konen med to små børn tager til sin bror i Næstved. I november 1810 bliver opholdstiladelsen givet, så han kan arbejde som slagter. Han anlægger et hesteslagteri(!) i Næstved, men bliver nødt til at lukke det efter krigens slutning i 1814. Derefter får han næringsbrev som handelsmand og senere borgerbrev. På sine gamle dage modtager han støtte fra byen. Han dør 1841 og er begravet i København.” - Se det var da en historie!

Og så kan jeg ikke nære mig for at slutte med en efterlysning:

“Hej!

Er der nogen der kender noget til min tiptiptipoldefar, **Aron Salomon**? Han blev født 1757 og døde 1841. Han boede i Slagelse, var gift med **Eva Bernth** og havde 9 børn. Måske var han formand for den jødiske menighed i slagelse i 1811 (kilde: Indremissionen). Hans far hed **Salomon Marcus** og boede også i Slagelse. Jeg ville blive meget glad for at få navnene på Arons mor og søskende.

På forhånd mange tak

Miriam Schwarz Mischwrz@netvision.net.il

Svar og oplysninger:

☺ En succes historie:

Et af JGS-Danmarks formål er at gøre det muligt for medlemmerne at komme i kontakt med andre, der forsker i samme områder eller slægtsnavne. Og dette er allerede lykkedes, idet viste sig, at to medlemmer (Miriam i Israel og Bjarne i Danmark) havde fælles ane tilbage i 1700-tallets Slagelse - nu samarbejder de om deres fælles historie! Vi håber på at høre mere nyt!

Nedenstående ”Svar og Oplysninger” har derfor mere eller mindre interesse for både Miriam og Bjarne:

Kære Miriam Schwarz,

du beder om oplysninger om din tiptiptipoldefar, Aron Salomon. Jeg har fundet følgende i:

1. **Morten Levy**, "Jøderne i Ringsted i 1700-tallet," *Dansk Jødisk Historie* 6 & 7 (1982),
2. **Josef Fischers** afskrifter fra folketællinger og mandtal (utrykte noter) i Mosaisk Troessamfunds arkiv i Rigsarkivet,
3. **Martin Schwarz Lausten**, "Oplysning i Kirke og Synagoge. Forholdet mellem kristne og jøder i den danske Oplysningstid (1760-1814)"
4. **Mosaik Troessamfunds protokoller** over fødte, videde og døde på microfiches,
5. **Julius Margolinsky**, *Jødiske Dødsfald i Danmark 1693-1776* (København: Dansk Historisk Håndbogsforlag, 1978)
6. **Dansk Demografisk Database**, online <http://ddd.dda.dk> og 1801-CD-Rom.

Aron var, som du skriver, søn af **Salomon MARCUS**, som også var kendt som "Salomon MARCUS fra Ringsted" og Salomon Marcus JØDE, som blev født 13. juli 1718 "i de Wertzburgerske lande" (formentlig Würtzburg?). Han blev gift 1. gang med **Karen JACOBSDATTER** den 24. juli 1748 hos Ansel Meier i København.

Efter 1754 boede han i Ringsted. Han var kompagnon med **Jacob WULFF** medarbejder ved Salomon Marcus' "haardugsfabrique". Der er et notat om, at han i 1760 rejste til Jylland, hvor han skulle oprette et potaskefabrik, men familien synes at være i Kø-benhavn i 1770 og 1760-1762 i Ringsted, hvor han var kompagnon med **Nathan HARTVIG** medarbejder ved Salomons "haardugsfabrique" i Ringsted.

Efter 1762 boede han hos **Feili ABRAHAM** i København – nok den samme **Feili ABRAHAM**, født i Fürth, som 1760-62 var huslærer hos **Salomon**. I 1762 rejste **Feili** til København. **Salomon MARCUS** blev gift 2. gang i juni 1769 hos Ansel Meier i Ringsted med **Martha FILIPSDATTER**

[...kan det tænkes, at Feili ABRAHAM er Marthas far? Feili er sandsynligvis en form for Philip!]

I 1770 var han igen borger og "haardugsfabriqueur" i Ringsted, hvor han også ejede en gård i byen.

Wulff ABRAHAM var skolemester for **Salomon MARCUS'** og **Moses ABRAHAMs** børn i Ringsted i 1770.

I Folketællingen 1787 for Ringsted findes følgende oplysninger:

Salomon Marcus	g.1.g.	70 gl.	jødekræmmer
Martha Philips Datter	g.2.g.	63 gl.	hans kone
Filop,	ugift	25 gl.	søn af hustruens 1. ægteskab.

Ved **Salomon MARCUS** død 30 januar 1792 i Ringsted er han 73 år gammel og det oplyses, at han var hårdugsfabrikant i Ringsted. Han er begravet Mosaisk Nordre Begravelsesplads X-11-18-11, København.

Formentlig er hustruen, **Martha**, død 17. februar 1811, idet der ifl. Margolinsky er begravet en **Marthe MARCUS**, f. **PHILIP**, men hun er hos Margolinsky gift med **Samuel(?) MARCUS**. Det kan jo være en tydnings- eller skrivefej!!? Der ses i hvert fald ingen **Samuel MARCUS** død og heller ikke andre **Martha MARCUS** f. **PHILIP**.

Hvis(!) Salomon også var kendt under navnet Samuel kan det evt. være ham, der omtales hos Martin Schwarz Lautsen på side 227, fodnotte 24:

"En vigtig principiel sag udspillede, da den hamburgske Samuel MARCUS blev bandlyst – det lille band ...."

- heraf følger også, at Salomon / Samuel kan være født i "i de Wertzburgerske lande", men have bosat sig i Hamburg, inden han kom til Danmark.

En ny søgemulighed...!??

Salomon MARCUS havde følgende børn (og dermed søskende til din Aron):

- A. (Ukendt navn og køn) SALOMON som døde i København før 1755.
- B. (Ukendt navn og køn) SALOMON som døde før 1755 i København
- C. **Marcus SALOMON** født ca. 1749, død ca. 1756 i Ringsted (næsten 8 år gammel), begravet i 1756 i København.
- D. **Sophie SALOMON** – eller **SALOMONSDATTER**. Hun blev født ca. 1750 i København. Hun blev gift med **Levin ISACK** ca. 1767 i Ringsted. Hun døde efter 1770. Sophie havde mindst et barn, **Hertz LEVIN**, som blev født efter 1767 i Ringsted og døde ½ år gammel før 1770 i Ringsted.
- E. **Jacob SALOMON** født ca. 1753 i København. Han boede i 1770 i Ringsted hos faderen.
- F. **Esther SALOMON** født ca. 1755. Hun døde ca. 1758 i Ringsted og er begravet i København.
- G. **Gelke SALOMON** født ca. 1759. Hun døde ca. 1760 Ringsted og er begravet i København.
- H. **Wulff SALOMON** født ca. 1760 i Ringsted. Han boede i 1770 i Ringsted hos faderen.
- I. **Nathan SALOMON** født ca. 1761 i Ringsted. Han boede i 1770 i Ringsted hos faderen.
- J. **Israel SALOMON** født ca. 1763 i Ringsted. Han boede i 1770 i Ringsted hos faderen.

Ifl. nedennævnte rapport, som *formodes(!)* at omhandle denne Israel SALOMON, var han blevet gift før 1791 i hvilket år han boede i Farvergade 15, København, og falbød varer i København.

Bent Blüdnikow, "Juridisk Selvstyre og Politikammerretten," Dansk Jødisk Historie 11 (1983): Kilde: Politikammerretten 1791 (nr. 402, 2. protokol):

"Ved vores passage gennem Rosenborggade så vi 2 jøder i Frederiksborggade, hver med en post under armen med varer deri. De gik rundt og falbød disse varer bl.a. på Kultorvet. Da de som omløbere strider mod forordningen anholdt vi dem og anbragte dem på politikammeret. De 2 arresterede jøder nægtede ikke, at de var gået omkring for at sælge, men de nægtede at have solgt noget, og de påstod, at det vel ikke var så strengt forbudt. Den ene navngav sig Israel Salomon og sagde, at han var gift og havde et privilegium (til at opholde sig i København). Han bor i Farvergade 15, men senere tilstod han, at han ikke havde privilegium og at han var født i Ringsted. Han havde i sin pose et stykke violet sribet kattun, 2. stk. blomstret kattun, 2 stk. sribet nattedug og et klart stykke nattedug. Den anden navngav sig Salomon Moses og er søn af jøde-vintapperen og bor hos sin fader i Læderstræde 31, og at det var sin far, han handlede. Vi erfarede, at de talte hebraisk til hinanden" in 1791 København".

K. **Arent SALOMON** født ca. 1764 i Ringsted. Han boede i 1770 i Ringsted hos faderen.

L. **Aron SALOMON** født ca. 1761. Han findes i folketællingen 1787 for Slagelse. Han var handelsmand mellem 1787 og 1801. Han blev gift med **Eva BERENT**, datter af **Berent MOSES** og **Martha Mendel SIMONSDATTER**. Præcise oplysninger om hvornår de er blevet gift haves ikke, men det må være omkring 1786, som det fremgår dels af folketællingen 1787 (se nedenfor), hvor deres første barn er 1 år, dels af følgende side 27 i Martin Schwarz Lausten: "Oplysning i Kirke og Synagoge. Forholdet mellem kristne og jøder i den danske Oplysningstid (1760-1814)" hvor **Aaron SALOMON** er omtalt som følger:

"Når en jødisk mand endelig havde fået tilladelse [til bosættelse og arbejde], kunne øvrigheden udvise fleksibilitet. Dette kunne Aaron Salomon glæde sig over. Han havde fået tilladelse til at slå sig ned som købmand og handelsmand i Ringsted efter at have afgivet løftet om at købe et hus der, betale 50 Rdl. "til byens almene Nytte" og afsætte et bestemt kvantum varer. Men da han nu var blevet gift i Slagelse og havde købt hus der, ansøgte han – åbenbart i denne rækkefølge – om at han på samme vilkår måtte slå sig ned i Slagelse, hvilket bevilgedes. (Kilde: Rigsarkivet, Sjællandske Tegnelser, 1786, nr. 116, 17/2-1786).

I Josef Fischers noter (Mosaik Arkiv, Rigsarkivet) er oplyst:

Aron SALOMON er søn af **Salomon MARCUS** fra Ringsted (1787)

Eva BERENTSDATTER er datter af **Berendt MOSES** fra Ringsted).

I folketællingen 1787 boede de Bredegade 125, Slagelse:

Aron Salmon **	g.1.g.	25 år gl.	Handelsjøde
Eva Berentsdatter	g.1.g.	19 år gl.	Hans kone
Berent	ugift	1 år gl.	deres søn
Johane Jensdatter	ugift	19 år gl.	Tjenere, Stuepiige,

** Navnet stavet "**Salmon**" i folketællingen 1787 og kunne derfor ikke findes online under søgning på "Salomon" men først ved søgning på "Aron"! Det er et eksempel på, at man altid – og i alle online søgbare databaser – skal forsøge forskellige stavemåder og evt. søge på fornavn eller hustru eller et kendt barns navn.

I folketællingen 1801 boede de Bredegade 53, Slagelse: Husstand 242:

Familie 1:

Aron Salomon	M	Huusbond	40	Gift 1.g.	Handelsmand
Eva Berent	K	Hans Kone	31	Gift 1.g.	
Caroline Salomon	K	deres Datter	10	Ugift	
Marcus Salomon	M	deres Søn	9	Ugift	
Peroline Salomon	K	deres Datter	7	Ugift	
Abraham Salomon	M	deres Søn	1	Ugift	
Philip Leviin	M	-	29	Ugift	Skolemester
Guldborg Lipert	M	-	24	Ugift	Handelsbetiente
Simon Leviin	M	-	27	Ugift	Handelsbetiente
Karen Sophie Jensdatter	K	Tienestepige	18	Ugift	

Familie 2:

Salomon Isach	M	Huusbonde	26	Gift 1.g.	Slagter
Bergitte Jacobsen	K	Hans Kone	20	Gift 1.g.	
Bolette Isach	K	deres Datter	1	Ugift	
Christiane Frantsdatter	K	Tienestepige	13	Ugift	

Aron SALOMON døde 8 marts 1852 i Slagelse og er begravet F-1-01, Mosaik Nordre Begravelsesplads, København.

Aron SALOMON havde følgende børn:

1. **Berent SALOMON** født ca. 1786, død mellem 1787 og 1801 (Han er med i folketællingen 1787, men ikke i 1801!).
2. **Caroline (Karoline) SALOMON** født ca. 1791. Gift WEDELL før 1818. Hun døde efter 26 marts 1831.

Caroline havde følgende børn:

- a) **Bolette I. WEDELL** født 21 juni 1818 i Slagelse.
- b) **Jacob Moses WEDELL** født 21 september 1820 i Slagelse.
- c) **Birgitte WEDEL** født 20 maj 1826 i Slagelse.
- d) **Sara WEDELL** født 26 marts 1831 i Slagelse.
3. **Marcus SALOMON** født ca. 1792, død efter 1801.
4. **Peroline SALOMON** født ca. 1794, død efter 1801. Hun blev gift med **Meyer Levin ENGEL**. Hun døde 13. november 1872 og er begravet på Mosaik Nordre Begravelsesplads A-6-38. **Meyer Levin ENGEL** døde 17. maj 1867 og er begravet sammesteds A-6-37.
5. **Abraham SALOMON** født ca. 1800, død efter 1801.

☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

Kære Bjarne,

Ved din meget interessante gennemgang på mødet en 20. oktober hvorledes du fandt frem til mange af dine aner, spurgte du, hvorledes man kunne finde en **Benny Salomon Cohn**, der var udvandret til USA.

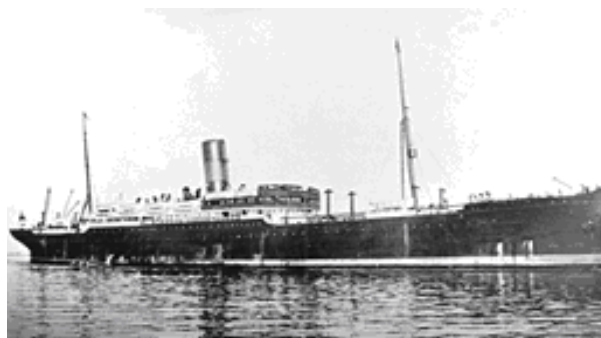
Da du ikke har adgang til Internettet selv, gik jeg hjem og søgte på Internettet og her er nogle af resultaterne:

1. I **Udvandrerarkivets** online søgbare database: <http://www.emiarch.dk/> - som også kan findes på Dansk Demografisk Database: <http://ddd.dda.dk> – fandt jeg:
Cohn, Benny Salomon I., tømrer, 19 år gl., Bestemmelsessted: New York, Kontrakt nr.: 523500, Forevisningsdato: 11/1/1906, Fødested & Fødesogn & Sidste opholdssogn og -amt: København Bestemmelses land: USA, Bestemmelses by: New York City, Bestemmelses stat: New York State, Skibsnavn: United States, Bemærkninger: ANM: United States. IDkode: D0507C2609

2. Dernæst gik jeg til Ellis Island database <http://www.ellislandrecords.org/> - der findes også en lettere udgave på: <http://www.jewishgen.org/databases/EIDB/> - og fandt:
Cohn, Benny S. T., 19 år gl., hankøn, ugift, Ethnicity: Dansk/Skandinavis, Sidste opholdssted: København, Ankomstdato: 13. november 1906, Skibsnavn: "United States", som sejlede fra København, linje 23 i "passenger manifest".

Man kan så museklikke på "Ship" for at få oplysninger om det skib han sejlede med – bl.a. et foto som kan købes i størrelsen 5x7 eller 9x12 inches for henhv. US\$ 10 og US\$ 12. ➔

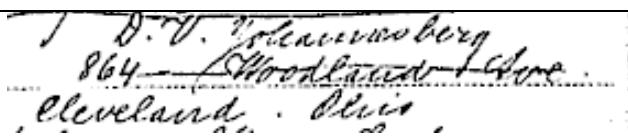
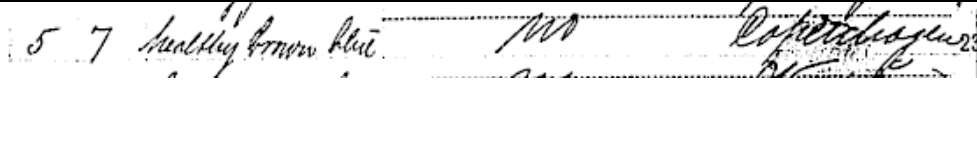
Man får også andre oplysninger om skibet, bl.a. at det er bygget i 1903 for Scandinavian American Steamship Line, sejlede fra København til New York. Kunne i alt medtage 1.670 passagerer (1. kl.: 130 – 2. kl.: 140 – 3. kl. 1.400).

United States

Man kan ligeledes købe kopi af "passenger manifest" (dvs. den pågældende side af passagerlisten). I stedet for at bestille kopi klikkede jeg ind på en forstørrelse og fandt dér oplysninger (hvoraf nedenstående kun er et uddrag – med forklaring):

	Cohn, Benny S. I. 19 år M ugift, tømrer, kan
--	---

	læse og skrive Hvilken ven eller slægtning han skal besøge/bo hos. Han skal til Cleveland, Ohio.
	Højde: 5 fod 7 tommer, sundt udseende, brunt hår, blå øjne, ingen særlige kendetegn. Født i København.

3. På websitet: http://www.jgsny.org/database/sample_1.html (hvor der er oplysninger om indfødsretsansøgninger og -tildelinger i Kings County, Brooklyn, New York, USA) gav søgning på B. Cohn følgende:

Cohn følgende:

SURNAME	First Name	Dec Vol	Dec Page	Year	Pet Vol	Pet Page	Soundex	Comments
Cohn	Benjamin	302	84	1923			C500	
Cohn	Benjamin	214	420	1920			C500	
Cohn	Bennie				32	219	C500	
Cohn	Benno				79	114	C500	

Om en af disse – eller begge, hvis han flere gange søgte om indfødsret! – er ”din Benny” kan jeg ikke vide, men da disse kilder ofte indeholder meget værdifulde oplysninger, er det et forsøg værd at skrive til:

Att: Naturalization Records,
 Kings County Clerk's Office,
 360 Adams St., Room 079,
 Brooklyn, NY
 11201, USA

og vedlæg en bankcheck på \$10 for hver bestilling. Checken skal udstedes til ”Kings County Clerk's Office”. Skriv også om det er en ”Declaration” eller en ”Petition”, og opgiv navn, ”volume” og ”pagenumber”. Hvis der både er ”Petition volume/page” og ”Declaration volume/page” skal der ved bestilling kun oplyses ”Petition volume and page”. Men husk at skrive, at du ønsker alle dokumenter i ”The Petition ”record” (Petition, Declaration and Certificate of Arrival). En kopi af ”Declaration” er arkiveret sammen med ”Petition”.

Man kan læse mere herom på <http://www.jgsny.org/kingsfaqs.htm>

4. Næste skridt må være at finde ham i folketællingerne. På <http://www.ancestry.com/> findes flere folketællinger online for USA – relevant i din søgning er 1910, 1920 og 1930. Man kan få en 14 dages gratis prøveperiode – Ancestry.com et kommercielt foretagende, men har mange værdifulde oplysninger. Jeg har ikke tilmeldt mig – jeg venter på at jeg får tid til at udnytte det før jeg betaler.

Fortsat god anejagt!
 Elsebeth Paikin

	Næste års konference: 25. IAGJS International Conference on Jewish Genealogy 10. – 15. juli 2005 i Las Vegas, Nevada, USA Website med oplysninger: http://www.igssn.org – klik på ” IAJGS Conference Information ”	
---	---	---

Internet-hjørnet

I tidligere numre har vi omtalt JewishGens diskussionsgrupper (mailing lists), her kommer vi så til følgende **nordiske diskussionsgrupper**:

- ❖ DIS-Danmarks "Anefterlysning" på "DIS-Forum": <http://www.dis-danmark.dk/forum/index.php>
- ❖ Sveriges Släktsforskarförbunds "Anbytarforum": <http://genealogi.aland.net/discus/>
Men husk: Uanset hvorfra man får oplysningerne skal man sikre sig at der er oplysninger om kilderne! Hvis man ikke ved, hvorfra oplysningerne kommer, kan man komme så grueligt galt af sted ... og måske køre i ring: Engang fik jeg tilsendt en mængde oplysninger, som jeg passede ind i et af mine anetræer. Nogle år senere fik jeg en henvendelse fra en mand, som havde hørt, at jeg havde oplysninger om personer, han også interesserede sig for. Jeg kunne derefter med det samme fortælle ham, at de oplysninger jeg havde, var hans! Han havde sendt dem til en anden, som uden videre(!!) – man skal bede om lovt til sligt! – havde sendt det til mig. Fordi han havde oplyst sine kilder og sin egen adresse ved hver post, kunne vi begge spare meget arbejde. Men vi fik kontakt og senere kunne vi også hjælpe hinanden. Men uden kildeangivelse er oplysninger (næsten!!) ikke noget værd.

- ❖ Et website, som måske kan have interesse er **Warszawa Getto Website**:
<http://warszawa.getto.pl/pl/site/>

Det er (endnu!?) kun på polsk men følgende oversættelser kan hjælpe til at orientere sig: På første side finder man i venstre side fire fotos, man kan klikke på:

1. Miejsca - Steder (alfabetisk liste over gader i ghettoen)
2. Ludzie - Personer (alfabetisk liste over personer i ghettoen)
(fotoet er af historikeren Dr. Emmanuel Ringelblum)
3. Źródła - Kilder
4. Plan Getta – Kort over ghettoen

JewishGens Warszawa Research Group vil forsøge at forhandle med indehaveren af websitet om evt. oversættelse til engelsk.

- ❖ Websites med sammenligninger af **slægtsforskningsprogrammer** findes på:

1. DIS-Danmark: <http://www.dis-danmark.dk/program/program.asp>
 Her kan man få oplysninger om de forskellige programmer, illustration af skærbilleder, adresser, pris m.v.
2. DIS-Norge: <http://www.dis-norge.no/slektsprog/index.php>
 Her kan man ligeledes få oplysninger om de forskellige programmer, illustration af skærbilleder, adresser, pris m.v. – men her får man også UDFØRLIGE TESTRESULTATER!

Det anbefales derfor, at man checker oplysningerne begge steder for at sammeligne og for at finde evt. dansk distributør.

JGS-NYT INDHOLDSFORTEGNELSE 2004:

JGS-NYT 2004	FORFATTER	Nr.	Side
24. IAGJS International Conference on Jewish Genealogy 2004		2	2
25. IAGJS International Conference on Jewish Genealogy 2005		3	3
Bog anmeldelse af Elsebeth Paikin	"A Latskova Haggadah. The Glück, Epel, Neipris and Nachemson families and their descendants in Latskova, Litauen, and Sweden, Denmark, England, America and Israel, 1800-2000" af Judith Diamond	2	5
Bog anmeldelse af Elsebeth Paikin	"På gennemrejse – en fortælling om jøderne i Randers..." af Henning Hall	3	6
Bog anmeldelse af Mette Fløjborg	"Find din slægt - og gør den levende. Håndbog i slægtshistorie" af Jytte Skaaning og Bente Klercke Rasmussen	4	3
Boghjørnet:	Litteratur / håndbøger om slægtsforskning i Danmark	3	6
Boghjørnet: Bogomtale	"Et kig ind i slægtens historie"	2	5
Boghjørnet: Bogomtale	Avotaynu Guide to Jewish Genealogy	4	3
Dansk Demografisk Database	Elsebeth Paikin	1	7
DIS.Forum - Anbytarforum - Warszawa Ghetto Website	Elsebeth Paikin	4	12
Efterlysning af LEIDESDORF / LEIDERSDORFF	Elsebeth Paikin	3	4
Efterlysning af Sara Salomonsen	Yvonne Madsen	2	2
En ny sæson begynder	Merete Næsbye Christensen	3	1
Forslag til budget for 2004	Initiativgruppen	1	5
Forslag til vedtægter for JGS-Danmark	Initiativgruppen	1	3
Georg Simon - En nestor indenfor dansk genealogi	Merete Næsbye Christensen	3	2
Hvor finder jeg ...? (Folketællingerne)	Elsebeth Paikin	1	2
In Memoriam 2004		4	4
Indkaldelse til stiftende generalforsamling	Initiativgruppen	1	1
Initiativgruppen forslag til kontingent	Initiativgruppen	1	2
Jewish Records Indexing-Poland (JRI-PI)	Kirsten Gradel	3	7
JewishGen: En introduktion	Elsebeth Paikin	2	6
Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark - en lovende begyndelse	Merete Næsbye Christensen	2	1
Medlemsliste pr. 15.1.2004		1	8
Medlemsliste: Nye medlemmer 15.1. – 17.8.2004		3	9
Medlemsliste: Nye medlemmer 17.8.- 15.11.2004		4	13
Min gamle tante blev til en engel - Min tiptipoldefar brølede - En svigermor er altid god at have i baghånden	Miriam Schwarz	4	7-8
Mødeprogram foråret 2004		2	4
Mødeprogram efteråret 2004		3	5
Mødeprogram foråret 2005		4	5-6
Planer for fremtiden - generelt	Initiativgruppen	1	7
Planer for fremtiden - møder foråret 2004	Initiativgruppen	1	6
Succes-historie		4	8
Svar til Bjarne Schartau	Elsebeth Paikin	4	11-12
Svar til Miriam Schwarz	Elsebeth Paikin	4	8-10
Tak til Olly Ritterband for JGS-Danmarks logo	Initiativgruppen	1	1
Tanker i Vilnius	Merete Næsbye Christensen	4	1